

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

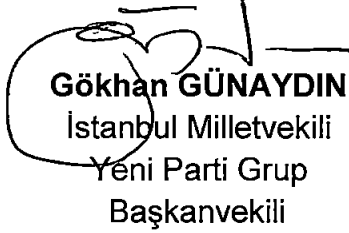
Şehit Yakınları ve Gazilerimizin Ekonomik ve Sosyal Haklarının Korunup Geliştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
Yeni Parti Genel Başkanı

Murat EMİR
Ankara Milletvekili
Yeni Parti Grup
Başkanvekili

Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
Yeni Parti Grup
Başkanvekili

Ali Mahir BAŞARIR
Mersin Milletvekili
Yeni Parti Grup
Başkanvekili

Özgür CEYLAN
Çanakkale Milletvekili

MMST
TTRAS MBY
Günceşli qutd
TTRAS MBY
TTRAS MBY

MMST
TTRAS MBY

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri , Plan ve Bütçe , Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Milli Savunma
Tarih: 3-8-2026	Esas No: 2/3792

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIĞI
03 Ağustos 2026
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
03 Ağustos 2026
No: 1902505

GENEL GEREKÇE

Türkiye, çok ağır bir terör sürecinden geçmiştir. Terörü TBMM'nin inisiyatifiyle sonlandırabilecek bir noktaya gelmiş olmamız, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin, emniyet güçlerimizin, tüm güvenlik birimlerimizin canı ve kanıyla sağlanabilmiştir. Bu uğurda şehit olanlara ve gazilerimize ülkemiz minnettardır.

Anayasamızın "Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler" başlıklı 61 inci maddesinde Devlet; harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malûl ve gazileri korumak ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlamakla yükümlü kılınmıştır. Dolayısıyla Devletimizin şehit yakınları ve gazilerimizin yaşam koşullarını kolaylaştıracak ve onları koruyup kollayacak tedbirleri hayata geçirmesi onlara bir vefa borcumuzun yanı sıra aynı zamanda anayasal bir zorunluluktur.

Elbette ki şehit yakınları ve gazilerimizin yaşadıkları kayıpların etkisinin tamamen ortadan kaldırılmak mümkün olmayacaktır. Ancak onların günün sosyoekonomik koşulları karşısında güçlü bir şekilde ayakta kalmalarını sağlamak, alınacak önlemler ve sağlanacak desteklerle mümkündür.

Şehit olan güvenlik görevlilerimizin yakınları ile gazilerimiz ve onların yakınları öncelikle Devletimize sonra bütün toplumumuza emanettir. Bu emanete Devlet ve millet olarak sahip çıkmak, onları ele güne muhtaç olmadan refah içinde yaşatmak vefa borcumuzdur. Bugün bu topraklarda güven içinde yaşıyorsak şehit ve gazilerimiz ile halen görevi başında olan güvenlik güçlerimiz sayesinde.

Mevzuatın birçok yerinde "Şehit" kavramı yer almasına rağmen şehitlik, hukuki metinlerimizde tanımlı yapılmamış bir kavram olarak durmaktadır. Şehitlik makamının maddi ve manevi saygınlığının nesiller boyunca aktarılabilmesi için vukuatlı nüfus kayıt örneklerinde şehitlerimiz için ölüm bilgisi hanesine 'ölü' yerine 'Şehadet' yazılması anlamlı olacaktır.

Terörle mücadelede yaralanıp gazi sayılmayanlar; bölücü terör örgütü ile girilen çatışmalarda yaralanmış, vücudunda mermi veya şarapnel parçalarıyla yaşamak zorunda kalan, ağır ameliyatlardan geçen, herhangi bir uzvunu kısmen kaybetmiş ancak gazilik unvanı alamamış kahramanlarımızdır. Yaralanma sonucunda "gazilik" unvanı alabilmek için TSK sağlık yönetmeliğine göre 'askerliğe elverişli değildir' şeklinde değerlendirilmesi ve SGK'nın vazife malullüklerinin nevileri ile dereceleri hakkında 6 derecelik nizamnamesindeki malullük kriterlerine uyulması gerekmektedir. 1953 tarihli nizamnamenin günümüz şartlarına uygun olmayışı dolayısıyla terörle mücadelede yaralanan birçok kahraman gazilik unvanı alamamıştır.

675 sayılı KHK ve 7082 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunla, 15/7/2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemi ile bu eylemin devamı niteliğindeki eylemler sebebiyle malul olan kamu görevlileri ve siviller ile bu eylemlerin devamı niteliğindeki eylemlerin ortaya çıkarılması, etkilerinin azaltılması veya bertaraf edilmesinin sağlanmasında yardımcı ve faydalı oldukları için gazilik unvanı alamamış yaralanan kamu görevlileri ve sivillere, "yaralanma derecesine bakılmaksızın"

unvanı verilmiştir. Malul sayılmayan gazilere de yarasına, derecesine ve engellilik oranına bakılmaksızın "Onur Gazisi" unvanı verilmelidir. Terörle mücadelede yaralanıp gazi sayılmayan kahramanlarımıza Onur Gazisi unvanı ile birlikte 15 Temmuz Darbe Girişiminde Malul Sayılmayacak Derecede Yaralanan Gazilere sağlanan haklar verilebilmelidir.

Temmuz 2023 tarihinde memurlara verilen seyyanen zammın, emsal maaş almayan şehit aileleri ve gazilerimize de verilmesi gerekmektedir.

Her yıl 18 Mart Şehitler Gününde şehit yakınlarına, 19 Eylül Gaziler Gününde ise gazilerimize bir maaş ikramiye verilmesi; kahramanlarımızın, asil milletimiz tarafından unutulmadığının da bir nişanesi olacaktır.

3713 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanan şehit subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşların dul ve yetimleri ile malul olan subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlara bağlanan aylıklar, bunların görevde olan emsallerinin almakta oldukları aylıklardan az olmayacak şekilde SGK tarafından ödenmektedir. Vatani hizmetini yerine getirirken; terörle mücadele esnasında şehit veya gazi olan personel, bu işi meslek olarak seçen personeldeki kadro-rütbe karşılığı olmadığından maaş ve özlük hakları konusunda mağduriyet yaşamaktadırlar. Vatani hizmetini yerine getirirken terörle mücadelede şehit/gazi olan personelin emsal karşılığı olan kadrolar belirlenmeli ve yaşanan mağduriyet giderilmelidir.

Terörle Mücadelede Gazi veya Şehit olan erlerin maaşları 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunun 21 inci maddesinde belirtilen "kamu görevlilerinde" olduğu gibi bir emsale bağlanmamıştır. Bunun doğal sonucu olarak da Er Şehit ve Er Malul Gaziler rütbesi, sınıfı Er/Erbaş olmayan Şehit ve Malul Gazilerden özlük hakkı ve gelir olarak geride kalmış, sosyal hayatlarında karşılaştıkları güçlüklerle bir de ekonomik mağduriyet eklenmiştir.

Şehit yakınları ve gazilerimizin büyük çoğunluğu dar gelirli ailelerdir. Çoğunun kendilerine ait bir evi bulunmamaktadır. Şehit yakınları ve hayatlarını başkasının yardımı olmaksızın idame ettiremeyen gazilerimizin de en azından bir süre barınma sorununu nasıl çözeceğine ilişkin bir endişe yaşamamaları gerekmektedir. Mevcut uygulamada 120 ay kira desteği sadece terörle mücadelede şehit ve gazi olmuş lojman hakkı bulunan rütbeli personele ve polislerimize verilmektedir. Ancak ayırım yapılmaksızın tüm şehitlerimizin ailelerine de bu hak verilmelidir. İlave olarak kira yardımı alamayan engelli terör gazilerimizin de hak sahibi olabilmeleri yerinde olacaktır.

6495 sayılı Kanunun 80 inci maddesi ile ordu vazife malulü erbaş ve erlerin maaşlarına yüzde 25 oranında zam yapılmıştı. Ancak TSK ve Emniyet teşkilatında görev yaparken vazife malulü olan rütbeli vazife malulleri bu zamdan faydalanamamışlardı. Ordu vazife malulü rütbeli gazilerimiz ve polis vazife malulü gazilerimizse eşitlik ilkesine aykırı olduğu halde düzenleme dışında bırakılmaları nedeniyle maaşları günümüz ekonomik koşullarında yaşamlarını idame ettiremez bir seviyeye düşmüştür. Gelineen noktada bazı rütbeli vazife malulleri, er malullerden daha

düşük maaş almaktadır. Bunun giderilmesi için rütbeli vazife malullerine de %25 oranında zam yapılması gerektiği açıktır.

Kıbrıs gazilerimiz, 1974 yılında Kıbrıs'ta destansı bir mücadele ortaya koyarak isimlerini tarihe altın harflerle yazdıran vatan kahramanlarıdır. Bu kahramanlar göğüslerini düşmana siper ederek büyük başarılar imza atmıştır. Kıbrıs'ta canını ortaya koyarak, şehit olma pahasına, birçok zorluğa göğüs gererek kahramanlık destanı yazan gazilerimize ne yazık ki Türkiye Cumhuriyeti Devleti olarak verilmiş bir madalya bulunmamaktadır. 498'i şehit olmak üzere 37 bin 567 Kıbrıs Gazimize hareketin 50. Yılı anısına Devlet Savaş Madalyası verilmesi, gecikmiş de olsa devletimiz için fedakarlık gösteren gazilerimizin unutulmadığını gösterecek ve kendilerine olan vefa borcumuzu ödeyecektir.

1005 sayılı kanuna tabi muharip gazilerimizin vefatları durumunda şeref aylıkları yüzde 70 oranında eşlerine intikal ettirilmektedir. Muharip Gazilerimizin eşlerinin de vefatı halinde ise başka bir geliri olmayan ihtiyaç sahibi, engelli ya da dul çocuklarına bu şeref aylığı hakkının verilmesi Muharip Gazilerimizin emanetine sahip çıkıldığının göstergesi olacaktır. Vefat eden Kıbrıs/Kore gazisi 1005 sayılı Kanuna tabi muharip gazilerimizin; başka bir geliri olmayan ihtiyaç sahibi, muhtaç engelli ve dul çocuklarına şeref aylığını bırakabilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Vakıf Yükseköğretim Kurumlarının 2547 Sayılı Kanun'un Ek 9 uncu Maddesi Kapsamında Ücretsiz Öğrenci Okutmasına Yönelik Usul ve Esasların 3 üncü ve 4 üncü maddelerinde YÖK'ün 16.05.2024 tarihli Genel Kurul Kararı ile değişiklik yapılmıştır. Söz konusu karar ile şehit yakını ile gazi ve gazi yakınlarına %2'lik ücretsiz kontenjan ayrılması sağlanmıştır. Vakıf yükseköğretim kurumları, kontenjan planlamalarını yaparken, ön lisans, lisans, tezli yüksek lisans ve doktora düzeyindeki her bir diploma programı için kontenjanın yüzde 15 burslu öğrenci sayısının yüzde ikisini şehit yakını ile gazi ve gazi yakınından en yüksek merkezi yerleştirme puanına sahip öğrenci olacak şekilde düzenleyeceklerdir. Özel okulların, Özel Öğretim Kurumları Kanununa göre yüzde 3 oranında ücretsiz öğrenci okutma zorunluluğu bulunuyor. Bu kapsamda özel okullar, okutmak zorunda oldukları yüzde 3 ücretsiz öğrenci kontenjanını aşmamak üzere kayıt aldıkları her bir şehit ve gazi çocuğu için toplam kontenjanlarına ilave kontenjan alabilmekteler. Yapılan bu düzenleme ile toplam kontenjanları dolan özel okulların da şehit ve gazi çocuklarını kayıt edebilmesine imkân sağlanmıştır. Bu okullarda ücretsiz okuma hakkını kazanan şehit ve malûl gazi çocukları okulun öğrenim süresince ücretsiz olarak okutulmaktadır. Ancak günümüz ekonomik koşullarında etüt, yemek, servis, kitap, kırtasiye ve kıyafet ücreti olarak istenilen meblağlar karşılanamayacak derecede ağırlaşmıştır. 3713 ve 2330 sayılı Kanunlar ile 5434 sayılı Kanunun 56, mülga 45 ve 64 üncü maddeleri, 5510 sayılı Kanunun 47 inci maddesi kapsamında yararlananlara SGK Eğitim Öğretim yardımı imkânı sağlanmıştır. Ancak yapılan ödeme miktarı piyasa koşullarında arzu edilen amaca hizmet etmekten çok uzaktır. Devletimizin şehit ve gazilerimizin çocuklarının daha iyi şartlarda ve güven içerisinde yaşamlarını sürdürmelerini

sağlamak açısından yapabileceği en anlamlı katkılardan birisi de hiç kuşkusuz ki okul çağındaki çocuklarına iyi bir eğitim sağlayarak onları hayata hazırlamak olacaktır.

Şehitlik ve gaziliğe sebep olan olay sonrası şehit yakınları ve gazilerin sosyoekonomik koşullarında meydana gelen değişimler, rutinlerinin bir daha eskisi gibi olamayacak oluşu, eşitsizlik, güvencesizlik gibi kaygı düzeyini artıran duyguların açığa çıkmasını da beraberinde getirmektedir. Kendine ait bir evi olan bireyin hayata ve geleceğe daha güvenli bakacağını, yaşam kalitesinin diğerlerine göre görece daha yüksek olacağını söylemek gerekir. Şehit yakınları ve gazilerimizin hemen hemen hepsi bir ev sahibi olmak ve kendi evlerinde oturmak istemektedirler ki bu anlaşılabilir bir taleptir. Bu konuda devletimizin sağladığı olanaklardan kaynaklanan hak sahipliği süreci çeşitli sorunlara yol açabilmektedir. Şöyle ki Şehit ailelerimizin toplu konut idaresinden faizsiz konut kredisi kullanma hakkı evli şehitlerimizde şehidin eşine verilmektedir. Bu durumda anne ve baba bu haktan faydalanamamaktadır. Bu maddi gerçeklik ise bazen şehidimizin anne babası ile eşi arasında nahoş olayların cereyan etmesine neden olabilmektedir. Evli olan şehitlerimizin anne ve babaları ile muharip gazilerimize de TOKİ faizsiz konut kredisi imkânı verilmelidir.

Şehit ve gazi çocuklarının kamu kurumlarında istihdamı için verilen hakların kısıtlı oluşu nedeniyle çocukları arasında seçim yapmak zorunda bırakılan şehit eşleri ve gazilerimizin yaşadığı sıkıntılar zaman zaman adli vakalara dahi dönüşmektedir. Söz konusu bu durum Şehidimizin eşi ile anne babası ve kardeşleri arasına husumet girmesine neden olmaktadır. Hali hazırda sağlanan istihdam hakkı genişletilerek, en değerli varlıklarını yani canlarını bu vatan için feda eden şehitlerimizin çocukları arasında ayırım yapmaksızın, şehidimizin milletimize emaneti olan çocuklarının tamamına istihdam hakkı sağlanmalıdır. Aynı şekilde genişletilen istihdam hakkı malül gazilerimiz için 3 kişi ve muharip gazilerimizin için de 2 kişi olarak tanınmalıdır. Şehitlerin geride kalan yakınları ve gazilerin sosyal, kültürel ve ekonomik yaşam standartlarının iyileştirilmesi, yaşam kalitesinin artırılması, sosyal dışlanma yaşamamaları, toplumsal uzlaşının sağlanabilmesi için de gereklidir ki bu hususta Devlet öncelikli olarak istihdam olanaklarını artırıp, çeşitlendirerek sürece pozitif katkı sağlamalıdır. Bu anlamda yapılacak iyileştirmeler geride kalan şehit yakınları ve gazilerin sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda toplum içerisinde kendilerini değerli hissetmelerini sağlayacağı gibi emek piyasasından kopmalarının da önüne geçecektir.

Okullarda güvenliği sağlama sorumluluğu okul aile birliklerine ve okul idarecilerine bırakılarak işin içinden çıkılamaz. İŞKUR tarafından yürütülen Toplum Yararına Program kapsamında okullarımız için geçici süreli güvenlik görevlileri istihdam edilmektedir ki bu yaklaşım da kalıcı çözüm değildir. Okulun güvenliğini sağlama görevi idarecilerin ve okul aile birliklerinin sorumluluğu olmamalıdır. Teklif ile sorunu kalıcı olarak çözmenin yolu temel güvenlik eğitimleri yanı sıra terör, uyuşturucu ile mücadele, genel asayiş ve acil müdahale konularında eğitimden geçmiş ve başarılı olmuş atanamayan uzman çavuşlar, uzman erbaşlar ile çalışabilir durumda olan gazilerimizin 657 sayılı Kanununun 92 inci maddesi hükmünden yararlandırılarak Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki eğitim kurumlarına güvenlik görevlisi olarak atanmalarıdır.

ile hem okulların güvenliğini sağlanmış hem de görevlerini tamamlayan ancak istihdam edilmeyen askeri personelimiz ile gazilerimizin istihdam sorunu büyük ölçüde çözülmüş olacaktır.

Hususi damgalı pasaportların hangi koşullarda kimlere verilebileceği Pasaport Kanununda tanımlanmış ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak değişik sınıf ve unvanlarda memur statüsünde görev yapmakta olan personelden hususi damgalı pasaport alacakların; birinci, ikinci veya üçüncü derecede kadroların birinde bulunması gerektiği ifade edilmiştir. Kıbrıs-Kore muharebelerine katılmış, yaşları hayli ilerlemiş muharip gazilerimiz ile malul gazilerimiz ve eşlerine yeşil pasaport hakkı verilmelidir. Çok sayıda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı çeşitli Avrupa ülkelerinde ikamet etmektedir. Dolayısı ile birçok malul ve muharip gazimizin akrabaları yurt dışında yaşamaktadır ve onların yanına gitmek, yurt dışına seyahat etmek istediklerinde serbest dolaşım yapabilmeleri açısından bu düzenlemenin yapılması yerinde olacaktır.

Şehit anne ve babasının aldığı düşük seviyedeki maaşların en az “muharip gazi şeref aylığı” seviyesine yükseltilmesi sağlanmalıdır.

Vatanın bölünmez bütünlüğü için kahramanca mücadele ederken yaralanan, yaralandıkları andan itibaren, fiziki kayıpları ve engellerinin yanı sıra “Travma Sonrası Stres Bozuklukları” ile de mücadele eden gazilerimizin işlemleri; ülkenin 81 ilinden, Ankara Bilkent Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nin tek adres gösterilmesi nedeni ile randevu sırası alıp, tedavi prosedürü uygulaması kahraman gazilerimizi hem maddi hem de manevi olarak yıpratmaktadır. Bu kapsamda gazilerimizin ortez/protez ile ilgili sorunlarının ikamet ettikleri ve/veya yakın illerde acilen çözüme kavuşturulması gerekmektedir

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Düzenleme ile 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklik ile vefat eden muharip gazilerin muhtaç engelli ve dul olan çocuklarına şeref aylığını bırakabilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Düzenleme ile 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabii olarak çalışırken sözleşme süreleri biten ve yedi yılını dolduran, en verimli yaşlarında ulusal güvenliğimiz için canlarını ortaya koyan, ancak kamuya atamaları bir türlü gerçekleşmeyen atanamayan uzman erbaşlar ile gazilerimizin Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki eğitim kurumlarında güvenlik görevlisi olmak suretiyle kadroya geçişlerinin sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Düzenleme ile 2013 yılında 6495 sayılı yasal düzenleme ile er vazife malullerine verilen yüzde 25 maaş zammının emsal maaş almayan personele de verilebilmesi hedeflenmiştir.

MADDE 4- Düzenleme ile her yıl 18 Mart Şehitleri Anma Günü'nde şehit yakınlarına ve 19 Eylül Gaziler Günü'nde ise gazilerimize bir maaş ikramiye verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 5- Düzenleme ile 1974 yılındaki birinci ve ikinci Kıbrıs Barış Harekâtında fiilen görev almış vatandaşlarımıza, Kanunda açıkça belirtilecek bir hükümle Devlet Savaş Madalyası verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 6- Düzenleme ile evli olan şehitlerimizin anne ve babaları ile muharip gazilerimize de TOKİ faizsiz konut kredisi verilebilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 7- Düzenleme ile kira desteğinin ayırım yapılmaksızın tüm şehit ailelerine verilmesi ve kira yardımı alamayan engelli terör gazilerimizin de ödeme birimine başvurarak hak sahibi olabilmelerinin sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 8- Düzenleme ile Er Şehit yakını ve Er Gazilerin diğer Şehit ve Gazi kamu personelinin refah düzeyine yaklaştırılması ve eşitlik ilkesinin gereğinin yerine getirilmesi hedeflenmiştir.

MADDE 9- Düzenleme ile Şehit ve Gazi çocuklarının kamu kurumlarında istihdamı için verilen kısıtlı hak nedeni ile çocuklar arasında seçim yapmak zorunda bırakılan şehit eşleri ve gazilerimizin yaşadığı sıkıntıların giderilmesi hedeflenmiştir.

MADDE 10- Düzenleme ile terör eylemleri sebebiyle ya da bu eylemlerin ortaya çıkarılması, etkilerinin azaltılması veya bertaraf edilmesinin sağlanmasında yardımcı ve faydalı oldukları sırada yaralanan vatandaşlardan ilgili mevzuat hükümlerine göre harp veya vazife malulü sayılmamış olanlara onur gaziliği ünvanı verilmesi amaçlanmış, Onur Gazisi ünvanı taşıyanların, 6/2/2018 tarihli ve 7082 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunun 14 üncü maddesi kapsamında gazilik ünvanı verilenlere tanınan tüm haklardan aynı şekilde yararlandırılmaları hedeflenmiştir.

MADDE 11- Ekonomik koşulların olumsuzlukları nedeniyle şehit anne ve babaların hali hazırda aldıkları maaş yeterli olmamaktadır. Düzenleme ile şehitlerimizin anne ve babalarına bağlanan maaşların iyileştirilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 12- Düzenleme ile şehit ve gazi çocuklarına ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimleri sırasında yapılan eğitim ve öğretim yardımının yükseltilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 13- Düzenleme ile 2023 tarihinde memurlara verilen seyyanen zammın, emsal maaş almayan şehit aileleri ve gazilerimize de verilebilmesi hedeflenmiştir.

MADDE 14- Düzenleme ile Aile kütüklerinde tutulan ölüm bilgisi hanesinde, şehit olarak hayatını kaybedenler için 'ölü' yerine "şehadet" yazılması amaçlanmıştır.

MADDE 15- Düzenleme ile gazilerin ihtiyaç duyduğu veya kullandığı protez ve ortezlerin Sosyal Güvenlik Kurumunca herhangi bir kısıtlamaya gidilmeksizin, Sağlık Uygulama Tebliği koşullarına tabi olmaksızın karşılanması amaçlanmıştır.

MADDE 16- Vatanın bölünmez bütünlüğü için kahramanca mücadele ederken yaralanan, yaralandıkları andan itibaren, fiziki kayıpları ve engellerinin yanı sıra "Travma Sonrası Stres Bozuklukları" ile de mücadele eden gazilerimizin işlemleri; ülkenin 81 ilinden, Ankara Bilkent Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin tek adres gösterilmesi nedeni ile randevu sırası alıp, tedavi prosedürü uygulaması kahraman gazilerimizi hem maddi hem de manevi olarak yıpratmaktadır. Bu kapsamda gazilerimizin ortez/protez ile ilgili sorunlarının Türkiye sathında belirlenecek ikamet ettikleri illere yakın Fizik Tedavi Rehabilitasyon merkezlerinde çözüme kavuşturulması için düzenleme yapılmakta ve bu düzenleme ile gazilerin sağlık hizmetine erişiminin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 17- Düzenleme ile malul ve muharip gazilerimizin yurt dışı seyahatlerinde karşılaştıkları vize sorunun ortadan kaldırılması hedeflenmiştir.

MADDE 18- Yürürlük Maddesidir.

MADDE 19- Yürütme Maddesidir.

**ŞEHİT YAKINLARI VE GAZİLERİMİZİN EKONOMİK VE SOSYAL HAKLARININ
KORUNUP GELİŞTİRİLMESİ AMACIYLA BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Hak sahibinin evlenmemiş, dul veya 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında sigortası bulunmayan engelli çocuklarının olması halinde, bu aylığın yüzde 50'si dul eşe verilir, diğer yüzde 50'si evlenmemiş, dul çocukları ile sosyal güvencesi olmayan engelli çocukları arasında eşit oranda paylaşılır, ancak evlenmemiş veya dul çocukların evlenmesi halinde bu aylık kesilir.”

MADDE 2- 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi eğitim öğretim kurumlarına güvenli eğitim ve öğretim ortamı sağlamak, okul çevre ve alan güvenliğini sağlamak amacıyla bu pozisyonların gerektirdiği özel şartları karşılamak kaydıyla en az bir güvenlik personeli çalıştırılır.

Bu güvenlik personeli, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi olarak çalışan uzman erbaşlardan en az yedi hizmet yılını tamamlayanlar ile 16/6/1983 tarihli ve 2847 sayılı Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Emekli Uzman Erbaşlar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanunda tanımlanan gazilerden sağlık kurulu raporuyla güvenlik görevlisi olarak çalışabileceğine ilişkin rapor alanlar arasından 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 92 inci maddesi hükmüne göre atanır.

Güvenlik personelinin nitelikleri, tabi olacakları hizmet içi eğitim yükümlülükleri, yetki ve sorumlulukları ile çalışma şartlarına ilişkin usul ve esaslar Milli Eğitim Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 3- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu madde hükümleri 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi kapsamındakiler ve harp malulleri ile Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapan erbaş ve erler dâhil askeri personel ile Emniyet Teşkilatında Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personel iken 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen haller kapsamında vazife malulü sayılanlar hakkında da uygulanır.”

MADDE 4- 2330 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Bu Kanun veya bu Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlar ile 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, 28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga 45 inci, 56 ncı ve mülga 64 üncü maddeleri kapsamında aylık bağlanan; şehit dul ve yetimlerine her yıl 18 Mart Şehitler Günü’nde, görev malullerine her yıl 19 Eylül Gaziler Günü’nde o yıla ilişkin net aylıkları tutarında ikramiye ödenir.

Bu madde kapsamında yapılacak ödemeler Hazine tarafından karşılanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 5- 24/10/1983 tarihli ve 2933 sayılı Madalya ve Nişanlar Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Devlet Savaş Madalyası;

Devlet Savaş Madalyası, 1974 yılının Temmuz ayında gerçekleştirilen birinci ve Ağustos ayında gerçekleştirilen ikinci Barış Harekatına Kıbrıs’ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve Cumhurbaşkanı kararına istinaden bu madalyaları almayı hak eden diğer kişilere, birliklerin sancaklarına Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı veya görevlendireceği zat tarafından takılır.”

MADDE 6- 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “aylık bağlananlara” ibaresi “aylık bağlananlar ile 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanuna göre kendilerine aylık bağlanan hak sahiplerine” şeklinde ve ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Aynı kanunlar kapsamına giren sebeplerle hayatını kaybedenlerin dul ve yetimleri ile harp ve vazife malullüğü aylığı almaktayken faizsiz kredi hakkından yararlanmaksızın hayatını kaybedenlerin dul ve yetimleri için ise; bir konut ile sınırlı olmak üzere, dul eşine, kredi kullanacak çocuklardan en az birisinin yetim aylığı almakta olması kaydıyla aylık bağlanma koşullarına bakılmaksızın talepte bulunan çocukları ile anne ve babasını konut sahibi yapmak amacıyla Toplu Konut İdaresince faizsiz olarak kredi verilir.”

MADDE 7- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu bent hükümleri; 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentleri kapsamındaki kişilerin*aylık bağlananlar ile terör eylemleri sebebiyle ya da bu eylemlerin oraya

ıkarılması, etkilerinin azaltılması veya bertaraf edilmesinin sağlanmasında yardımcı ve faydalı oldukları sırada yaralanan vatandaşlar hakkında da yaralanma derecesine bakılmaksızın uygulanır.”

MADDE 8- 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin üçüncü cümlesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Malul olanlar ile hayatını kaybedenlerin dul ve yetimlerine bu kapsamda bağlanacak aylığın toplam tutarı, görevde olan Uzman Çavuşun (bir yıllık, karargâhta görevli, bekâr), almakta olduğu aylıktan az olamaz.”

MADDE 9- 3713 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşığıdaki bent eklenmiş ve üçüncü fıkrası aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) 16/6/1983 tarihli ve 2847 sayılı Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Emekli Uzman Erbaşlar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanunda tanımlanan gaziler.”

“İstihdam hakkından;

a) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında hayatını kaybedenlerin eş veya çocuklarının tamamı ile ana, baba veya kardeşlerinden birisi; eş veya çocuğu yoksa ana veya babası ile kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam iki kişi, ana veya babanın bu hakkı kullanmaması durumunda ise bir diğer kardeşi olmak üzere toplam üç kişi,

b) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde sayılan malullerin kendileri ve eş veya çocukları, eşi veya çocuğu yoksa kendisi ve kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam iki kişi,

c) İkinci fıkranın (c) bendine göre malul sayılanların kendileri veya eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendileri veya kardeşlerinden birisi; hayatını kaybedenlerin ise eş veya çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam iki kişi,

) İkinci fıkranın () ve (d) bendine göre engelli hale gelenlerin kendileri veya eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendileri veya kardeşlerinden birisi; hayatını kaybedenlerin ise eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa anne, baba veya kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam iki kişi,

yararlanır.”

MADDE 10- 3713 sayılı Kanuna aşığıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20- Terör eylemleri sebebiyle ya da bu eylemlerin ortaya çıkarılması, etkilerinin azaltılması veya bertaraf edilmesinin sağlanmasında yardımcı ve faydalı oldukları sırada yaralanan vatandaşlar ile bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi, 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrası, 2330 sayılı Kanun veya 2330 sayılı Kanun hükümleri ile uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre harp veya vazife malulü sayılmamış olanlara, yaralanma derecesine

bakılmaksızın Onur Gazisi ünvanı verilir. Onur Gazisi ünvanı taşıyanlar, 6/2/2018 tarihli ve 7082 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunun 14 üncü maddesi kapsamında gazilik ünvanı verilenlere tanınan tüm haklardan aynı şekilde yararlandırılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığınca müştereken belirlenir.”

MADDE 11- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin dördüncü fıkrasındaki “bir aylık asgari ücretin” ibareleri “asgari ücretin iki katının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 5434 sayılı Kanunun ek 79 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “(1.250)”, “(1.875)” ve “(2.500)” ibareleri “(2.000)”, “(2.750)” ve “(3.500)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 87- Bu Kanunun ilgili maddelerine, 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesine, 2330 sayılı Kanun ile 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara ve 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanuna göre aylık bağlanmış olan şehit yakınları ve gazilerden emsal aylık almayanlara (15.965) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ödeme yapılır.”

MADDE 14- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Aile kütüklerinde birinci fıkranın (d) bendi kapsamında tutulacak ölüm bilgisi,

a) Aşağıdaki kişiler için;

1) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga 45 inci ve 64 üncü maddeleri veya 56 ncı maddesi ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 47 nci maddesinde sayılan durumlarda,

2) 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g) ve (h) bentlerinde sayılanlardan, aynı bentlerde sayılan durumlar ile aynı Kanunun 1 inci maddesinde sayılan durumlarda,

3) 23/4/1981 tarihli ve 2453 sayılı Yurt Dışında Görevli Personele Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde sayılanlardan, aynı maddede sayılan durumlarda,

4) 18/12/1981 tarihli ve 2566 sayılı Bazı Kamu Görevlilerine Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde sayılanlardan, aynı maddede sayılan durumlarda,

5) 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanununun 1 inci maddesinde sayılanlardan, aynı Kanunun 13 üncü maddesinde sayılan durumlarda,

6) 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu kapsamında görevlendirilenlerden, aynı Kanunun 28 inci maddesinde sayılan durumlarda,

7) 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 17 nci maddesinde sayılan durumlarda,

8) 28/2/1985 tarihli ve 3160 sayılı Emniyet Teşkilâtı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminat Kanununun 1 inci maddesinde sayılanlardan, aynı Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan durumlarda,

9) 10/11/1988 tarihli ve 3497 sayılı Kara Sınırlarının Korunması ve Güvenliği Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde sayılan birliklerde görev yapanlardan, aynı Kanunun 3 üncü maddesinde sayılan durumlarda,

10) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi ile aynı fıkranın (h) bendinde sayılanlardan, aynı maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi ile ikinci fıkrasında sayılan durumlarda,

11) 24/2/2000 tarihli ve 4536 sayılı Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanunun 12 nci maddesinde sayılanlardan, aynı maddede sayılan durumlarda, hayatını kaybettiği değerlendirilenler için,

b) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarında görev yapan ve (a) bendi kapsamında yer almayan kamu personelinden;

1) 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrasında sayılan durumlarda, 2) 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g) ve (h) bentlerinde sayılanlardan, aynı bentlerde sayılan durumlar ile aynı Kanunun 1 inci maddesinde sayılan durumlarda,

3) 2453 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde sayılanlardan, aynı maddede sayılan durumlarda,

4) 2566 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde sayılanlardan, aynı maddede sayılan durumlarda,

5) 2935 sayılı Kanun kapsamında görevlendirilenlerden, aynı Kanunun 28 inci maddesinde sayılan durumlarda,

6) 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde sayılanlardan, aynı maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi ile ikinci fıkrasında sayılan durumlarda,

7) 4536 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde sayılan kişilerden, aynı maddede sayılan durumlarda, hayatını kaybettiği değerlendirilenler için,

c) Geçici ve gönüllü köy korucularından;

1) 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun 74 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında sayılan durumlarda,

2) 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılanlardan, aynı bentlerde sayılan durumlar ile aynı Kanunun 1 inci maddesinde sayılan durumlarda,

3) 2935 sayılı Kanun kapsamında görevlendirilenlerden, yetkili makamlarca görevlendirildikleri resmen belgelenmek şartıyla, aynı Kanunun 28 inci maddesinde sayılan durumlarda,

4) 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde sayılanlardan, aynı maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi ile ikinci fıkrasında sayılan durumlarda,

5) 4536 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde sayılan kişilerden aynı maddede sayılan durumlarda, hayatını kaybettiği değerlendirilenler için,

ç) (a), (b) ve (c) bentleri dışında kalanlardan;

1) 2330 sayılı 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılanlardan, aynı bentlerde sayılan durumlar ile aynı Kanunun 1 inci maddesinde sayılan durumlarda,

2) 2935 sayılı Kanun kapsamında görevlendirilen veya çalışma yükümlülüğüne tabi tutulandan, yetkili makamlarca görevlendirildikleri veya çalışma yükümlülüğüne tabi tutuldukları resmen belgelenmek şartıyla, aynı Kanunun 28 inci maddesinde sayılan durumlarda,

3) 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde sayılanlardan, aynı bentte sayılan durumlarda,

4) 4536 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde sayılan kişilerden, yetkili makamlarca görevlendirildikleri resmen belgelenmek şartıyla, aynı maddede sayılan durumlarda,

5) Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna ait fabrika, işletme, müessese veya bağlı ortaklıklarda görevli olanlardan,

3713 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının

(ç) bendinde sayılan durumlarda, hayatını kaybettiği değerlendirilenler için

d) 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde sayılanlardan, aynı bentte sayılan durumlarda hayatını kaybettiği değerlendirilenler için,

e) 11/1/1983 tarihli ve 2780 sayılı Uçuş, Dalış ve Atlayış Eğitimine Tabi Tutulacak Askeri Öğrenciler ile Aday Öğrenciler Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde sayılanlardan, aynı maddede sayılan durumlarda hayatını kaybettiği değerlendirilenler için,

f) (a), (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde sayılan durumlarda yaralananlardan daha sonra bu yaralanmanın sebep ve tesiri ile hayatını kaybettiği değerlendirilenler için,

“şehadet” bilgisi olarak gösterilir.”

MADDE 15- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 70 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“3713 sayılı Kanuna göre aylık bağlanmış maluller, 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi veya 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılanlardan 3713 sayılı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle aylık bağlananlar ile 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi başkasının yardımı ve desteği olmaksızın yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak derecede malul olan vazife ve harp malulleri ile 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi atış, tatbikat veya diğer ateşli silah yaralanmaları nedeniyle malul olan vazife ve harp malullerinin rehabilitasyonuna yönelik sağlık hizmetleri ile kontrol muayeneleri, bunların ikametgahlarına en yakın yetkili üçüncü basamak sağlık hizmet sunucuları tarafından gerçekleştirilir. Bu hususta uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından ilgili bakanlıkların görüşü alınarak belirlenir.”

MADDE 16- 5510 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin onuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3713 sayılı Kanuna göre aylık bağlanmış maluller, 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi veya 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılanlardan 3713 sayılı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle aylık bağlananlar ile 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi başkasının yardımı ve desteği olmaksızın yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak derecede malul olan vazife ve harp malullerinin sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez/protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçler bu kanunun 63 üncü maddesine tabi olmaksızın ve herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Kurumca karşılanır. 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi atış, tatbikat veya diğer ateşli silah yaralanmaları nedeniyle malul olan vazife ve harp malullerinin de sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez, protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçler bu kanunun 63 üncü maddesine tabi olmaksızın ve herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanır.”

MADDE 17- 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 14 üncü maddesinin (A) fıkrasının birinci paragrafının birinci cümlesinde yer alan "başkanlarına" ibaresi "başkanları ile malul ve muharip gazilere" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 18- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

